

Senát Parlamentu ČR
Valdštejnské náměstí 17/4,
Praha 1, 118 01

v Praze dne 20. února 2025

Věc: TI varuje před přijetím zákona zvyšující limity pro VZMR, který podporuje korupční prostředí

Vážená paní senátorko, Vážený pane senátore,

obracím se na Vás jménem nevládní protikorupční organizace [Transparency International Česká republika](#) (TI), která se dlouhodobě věnuje transparentnímu nakládání s veřejnými prostředky a boji proti korupci.

S velkým znepokojením v TI poslední měsíce **sledujeme** projednávání návrhu novely zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Její třetí část upravuje zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ), kde se mimo jiné zvyšují limity pro veřejné zakázky malého rozsahu. Tento návrh byl Poslaneckou sněmovnou schválen 22. ledna 2025 a je v Senátu evidován jako tisk č. 52. Žádáme Vás proto, aby schválení této novelizace nebylo podpořeno.

Veřejné zakázky malého rozsahu jsou v současné právní úpravě definovány v § 27 ZZVZ jako veřejné zakázky, jejichž předpokládaná hodnota je rovna nebo nižší 2 000 000 korun (v případě dodávek nebo služeb) či 6 000 000 korun (v případě stavebních prací).

Základním specifíkem veřejných zakázek malého rozsahu je skutečnost, že zadavatel není povinen zakázku zadat v zadávacím řízení. Důležité je rovněž podotknout, že tímto typem veřejných zakázek se nemůže zabývat dohledový Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS), ledaže prověřuje podezření na účelové dělení malých zakázek.

Přestože je nastavena celá řada mechanismů, především vnitřních směrnic pro zadávání malých zakázek, u většiny zadavatelů, které mají omezovat zadávání malých zakázek jinak než nejvhodnějším dodavatelům, jsme jako protikorupční organizace svědkem toho, že právě tyto malé zakázky bývají předmětem korupčního jednání. Jako příklady můžeme uvést kauzy týkající se [Ředitelství silnic a dálnic](#), [Krajské správy a údržby silnic Středočeského kraje](#), [Lesní správy Lány](#), či [Antonína Stanislava](#), bývalého náměstka ministra spravedlnosti Pavla Blažka, nebo [Romana Bély](#), ředitele Centra sociálních služeb Praha.

Výše zmíněná novela však tyto limity navyšuje o 50 procent, konkrétně tedy na 3 miliony korun u dodávek či služeb a na 9 milionů korun u stavebních prací. Ačkoliv daná právní úprava

„Hlídáme veřejný zájem, hájíme efektivní a odpovědnou správu země.“

umožňuje mimo jiné větší flexibilitu při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu, nese s sebou tento institut i určité problematické aspekty.

Především se jedná o nízkou transparentnost zadávání, z toho plynoucí omezení konkurenčních tlaků a také nepřezkoumatelnost jednotlivých kroků dozorovým orgánem. To by bylo akceptovatelné pouze v situaci, kdyby přes tento institut procházela jen velmi malá část veřejných prostředků.

Realita je však jiná – podíl veřejných zakázek realizovaných tímto institutem je v současné době vysoký, a s plánovaným navýšením limitů se situace ještě zhorší, protože se tím dále oslabí kontrolní mechanismy a zvýší riziko netransparentního nakládání s veřejnými financemi.

V TI vnímáme negativní postoj některých zadavatelů, například samospráv, k omezujícím nástrojům zákona. Nicméně věříme, že je k dispozici celá řada nástrojů, které umožňují potřebnou flexibilitu při menších veřejných investicích i v rámci současných pravidel a limitů.

Proto vidíme cestu především v podpoře takovýchto nástrojů a zvýšení transparentnosti, které pomohou snížit množství nekalých jednání a tím zároveň kultivují celé prostředí veřejných zakázek, a to díky mnoha zadavatelům, kteří již nyní usilují o férové zadávání a zajištění co nejehospodárnějšího nakládání s veřejnými prostředky.

Rozumíme argumentaci, že současné limity pro veřejné zakázky malého rozsahu nebyly měněny po řadu let, nicméně je důležité podotknout, že v České republice byly limity již dříve nastaveny výrazně výše než ve většině států EU. Toto navýšení bez současného zajištění účinných mechanismů transparentnosti a veřejné kontroly by dle našeho názoru mohlo vést ke zvýšení korupčních rizik.

Poslanecký pozměňovací návrh, který by jednoduchým způsobem zajistil zveřejňování údajů o veřejných zakázkách malého rozsahu, předložený poslankyní Eliškou Olšákovou (STAN) a poslanci Jakubem Michálkem (Piráti) a Robertem Telekym (KDU-ČSL), však nebyl schválen.

Dále také upozorňujeme, že zvýšení limitů pro malé zakázky bylo do návrhu zákona přidáno až usnesením Hospodářského výboru Poslanecké sněmovny v rámci projednávání sněmovního tisku č. 724, tedy novely zákona č. 215/2004 Sb. opožděně implementující evropské nařízení č. 2022/2560 o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh, jež se ZZVZ souvisí pouze nepřímo.

Zvýšení limitů VZMR bylo v Poslanecké sněmovně prosazeno v rozporu s principy řádného legislativního procesu. Přijímání právní úpravy ve formě tzv. přílepků je senátory ve veřejném prostoru často kritizováno, neboť takový postup znemožňuje efektivní parlamentní spolupráci. Kvalita a předvídatelnost právní úpravy je snížena, neboť nemůže dojít k řádnému zhodnocení vlivu navrhované regulace, a k jejímu řádnému připomínkování.

Tak se stalo i v tomto případě, kdy byl přijat pozměňovací návrh s původním zákonem související jen vzdáleně. Apelujeme tak na Vás, abyste dostáli svým slovům o snaze vést legislativní proces řádným způsobem, a tento zákon nejen v důsledku procesu jeho přijetí odmítli schválit.

„Hlídáme veřejný zájem, hájíme efektivní a odpovědnou správu země.“

Z výše uvedených důvodů Vás vyzýváme, abyste v Senátu zamítli návrh zákona, kterým se mění zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Zvýšením limitů pro veřejné zakázky malého rozsahu představuje jeden z nejzávažnějších negativních zásahů do protikorupční legislativy ve volebním období současné vlády Petra Fialy.

Případně alespoň převezměte pozměňovací návrh zavádějící účinné mechanismy transparentnosti a veřejné kontroly v duchu [pozměňovacího návrhu C.1.](#), které by při současném zvýšení limitů pro veřejné zakázky malého rozsahu zajišťovaly odpovědné nakládání s veřejnými prostředky. Pouze takto lze předejít zvýšenému korupčnímu riziku v souvislosti s touto problematikou.

S pozdravem

David Kotora

výkonný ředitel
Transparency International – Česká republika, o.p.s.